

دانشگاه سیستان و بلوچستان در سال ۱۳۵۴ اولین فعالیت آموزشی خود را با گشایش رشته راه و ساختمان در شهر زاهدان تحت عنوان دانشکده مهندسی آغاز نمود و در سال ۱۳۵۶ با تأسیس دانشکده منحصر به فرد دریانوردی و علوم دریایی چابهار به عنوان یکی از مهم‌ترین و پرهزینه‌ترین دانشکده‌های کشور فعالیت خود را توسعه داد. بعد از انقلاب فرهنگی در سال ۱۳۶۵ با توجه به قابلیت‌های موجود استان دانشکده علوم پایه و به دنبال آن در سال ۱۳۶۸ دانشکده کشاورزی زابل دایر گردید. همچنین به موجب مصوبه شورای گسترش آموزش عالی مبنی بر ادغام دانشگاه‌های تربیت معلم شهرستان‌ها با دانشگاه‌های محلی، دانشگاه تربیت معلم زاهدان در سال ۱۳۵۳ تأسیس و در سال ۱۳۷۰ در دانشگاه سیستان و بلوچستان ادغام شد و بدین‌سان دانشکده جدیدی به نام دانشکده ادبیات و علوم انسانی شکل گرفت با توجه به لزوم گسترش مراکز آموزش عالی در جهت رفع محرومیت از چهره این خطه از کشور اسلامی به تدریج دانشکده‌های اقتصاد و مدیریت، هنر، تربیت دبیر ایرانی‌شهر و دوره شبانه در پیکره دانشگاه جای گرفت.

این دانشگاه با بیش از ۲۵ سال تجربه علمی- فرهنگی در حال حاضر با دارا بودن قریب ۱۴۰۰۰ دانشجو ۴۳۰ عضو هیئت علمی و ۱۱۰۰ نفر کادر اداری- اجرایی یکی از معتبرترین دانشگاه‌های کشور در استان سیستان و بلوچستان محسوب می‌گردد که هم اکنون با ۵ دانشکده و ۲ مرکز آموزش عالی فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی را در استان عهده‌دار می‌باشد.

گفتنی است در شهریور ماه ۷۸ با پیگیری ریاست محترم دانشگاه و موافقت مقام عالی وزارت دانشکده کشاورزی زابل به همراه دانشکده منابع طبیعی، آموزشکده دامپزشکی و پژوهشکده کشاورزی از دانشگاه سیستان و بلوچستان جدا و به نام دانشگاه زابل رسماً آغاز به کار نموده است. براساس تشکیلات مصوب سازمانی ریاست محترم دانشگاه با داشتن واحدهای تابعه دانشکده‌ها و... و معاونین محترم آموزشی، پژوهشی، اداری و مالی و دانشجویی و فرهنگی محور اصلی کلیه امور و تصمیم‌گیری‌های دانشگاه می‌باشد. همچنین دفتر نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری و جهاد دانشگاهی نیز در فعالیت‌های فرهنگی همگام با مدیریت، دانشگاه را در انجام رسالت‌های خود یاری می‌رسانند.

دانشکده‌ها:

دانشکده مهندسی برق و کامپیوتر

گروه‌های آموزشی:

* گروه برق و الکترونیک

دومین رشته تحصیلی دانشکده مهندسی شهید نیکبخت در سال ۵۶-۵۵ با گشایش بخش مهندسی برق و الکترونیک در دانشگاه سیستان و بلوچستان شکل گرفت. اولین گام با پذیرش ۵۴ دانشجو در مهر ماه ۱۳۵۵ و با هدف تربیت کادر متخصص در رشته برق و الکترونیک برداشته شد و تا کنون بالغ بر ۵۰ نفر دانشجوی فارغ‌التحصیل داشته است که بخش عمده‌ای از این فارغ‌التحصیلان در مراکز اداری و صنعتی استان در شهرهای مختلف مشغول به کار می‌باشند. تعدادی از این فارغ‌التحصیلان در آزمون‌های کارشناسی ارشد سایر مؤسسات آموزش عالی کشور پذیرفته شده و تعدادی نیز به عنوان عضو هیئت علمی دانشگاه‌های مختلف مشغول به فعالیت علمی و تحقیقاتی می‌باشند.

گرایش‌ها:

* مخابرات

* برق

آزمایشگاه‌ها:

* آزمایشگاه الکترونیک

در این آزمایشگاه دانشجویانی که قبلاً دروس الکترونیک ۱ و ۲ را گذرانده‌اند با انجام آزمایش‌های گوناگون به صورت عملی با مفاهیم پایه الکترونیک آشنا می‌شوند. این آزمایشگاه شامل دو گروه آزمایشگاه الکترونیک ۱ و آزمایشگاه الکترونیک ۲ می‌باشد:

الف- آزمایشگاه الکترونیک ۱: اولین آزمایشگاه تخصصی دانشجویان گروه برق- الکترونیک می باشد که دانشجویان پس از گذراندن درس الکترونیک ۱ آن را انتخاب می کنند. در این مرحله دانشجویان با مهم ترین و پرکاربردترین نیمه هادی ها که شامل (دیود، خازن، ترانزیستور، مقاومت) می باشد، مدارهایی را بسته و آزمایش می کنند سپس نتایج به دست آمده را با مقادیر تئوری مقایسه می نمایند. آزمایش ها شامل موارد ذیل می باشد:

آزمایش ۱- آشنایی با انواع دیودهای نیمه هادی و منحنی مشخصه آن ها

آزمایش ۲- آنالیز و طراحی یکسوکننده های دیودی در شارژر و منبع تغذیه.

آزمایش ۳- آنالیز و طراحی مدارهای تثبیت کننده های زنی

آزمایش ۴- آنالیز و طراحی برش دهنده های دیودی

آزمایش ۵- آنالیز و طراحی مدارهای جهش دهنده، چند برابر کننده دامنه و... و تعیین پارامترهای آن BJT

آزمایش ۶- اندازه گیری مشخصه های ترانزیستور

آزمایش ۷- بررسی مدارهای بایاس ترانزیستور و بررسی پایداری آن ها

آزمایش ۸- بررسی و مقایسه تقویت کننده های یک طبقه

آزمایش ۹- طراحی انواع تقویت کننده های امیتر مشترک و تعیین پارامترهای سیگنال کوچک آن JFET

آزمایش ۱۰- اندازه گیری مشخصه های ترانزیستور BJT با FET و ترکیب FET

آزمایش ۱۱- بررسی مدارهای تقویت کننده

ب- آزمایشگاه الکترونیک ۲: یکی از آزمایشگاه های تخصصی رشته برق- الکترونیک می باشد که دانشجویان پس از گذراندن درس مربوطه (الکترونیک ۲) و همچنین آزمایشگاه الکترونیک ۱ مجاز به انتخاب آن می باشند. در این آزمایشگاه به مباحث تخصصی تر الکترونیک پرداخته می شود و دانشجویان با بستن مدارهای پیچیده تر (نسبت به آزمایشگاه الکترونیک ۱) بیشتر با مدارهای الکترونیکی و کاربرد آن ها آشنا می شوند. آزمایش ها شامل موارد زیر می باشد:

آزمایش ۱- آشنایی با عناصر FET و اندازه گیری پارامترهای آن.

آزمایش ۲- آشنایی با تقویت کننده های فیدبک

آزمایش ۳- تقویت کننده های توان (صوتی)

آزمایش ۴- تقویت کننده های دیفرانسیل

آزمایش ۵- آشنایی با تقویت کننده های عملیاتی، اندازه گیری پارامترهای مهم آن و بررسی کاربردهای این تقویت کننده در مدارهای

مقایسه کننده و اشویت ترینگر OP-AMP

آزمایش ۶- آشنایی با کاربردها

* آزمایشگاه اندازه گیری

این آزمایشگاه جزو اولین دروس آزمایشگاهی دانشجویان رشته برق- الکترونیک می باشد. همچنین دانشجویان رشته های مهندسی مکانیک، مواد، کشتی نیز ملزم به گذراندن آزمایشگاه مبانی برق که در این آزمایشگاه انجام می شود، می باشند.

دانشجویان رشته‌های مختلف و خصوصاً رشته برق – الکترونیک در این آزمایشگاه با قوانین و روش‌های اندازه‌گیری کمیت‌های الکتریکی همچون ولتاژ، جریان، مقاومت الکتریکی و... آشنا می‌شوند و با انجام عملی آزمایش‌های گوناگون، نحوه استفاده از دستگاه‌های اندازه‌گیری کمیت‌های الکتریکی را فرا می‌گیرند. دو گروه آزمایشگاهی که آزمایش‌های آن‌ها در این آزمایشگاه انجام می‌گیرد عبارتند از:

الف- آزمایشگاه مبانی برق ب- آزمایشگاه اندازه‌گیری مدار ۱

الف- آزمایشگاه مبانی برق:

دانشجویان رشته‌های مهندسی مواد، مکانیک، کشتی، با انجام آزمایش‌های ذیل مطالبی در رابطه با قضایا و روابط اندازه‌گیری و نیز کار با دستگاه‌های اندازه‌گیری و... را به صورت عملی فرا می‌گیرند. آزمایش‌های این گروه عبارتند از:

آزمایش ۱- اندازه‌گیری جریان، ولتاژ، مقاومت

آزمایش ۲- قوانین مدار

آزمایش ۳- ساختمان و طرز کار دستگاه اسیلوسکوپ و مقایسه فرکانس

آزمایش ۴- جریان متناوب

آزمایش ۵- ترانسفورماتور

آزمایش ۶- اندازه‌گیری توان در جریان‌های متناوب

آزمایش ۷- اندازه‌گیری ضریب توان

آزمایش ۸- منحنی مشخصه دیود

ب- آزمایشگاه اندازه‌گیری مدار ۱:

این درس که جزو دروس اصلی رشته برق – الکترونیک می‌باشد برای دانشجویان این رشته از اهمیت خاصی برخوردار است زیرا پایه و اساس این رشته در آشنایی با طرز کار و کاربرد دستگاه‌های اندازه‌گیری و نیز کمیت‌های الکتریکی می‌باشد. دانشجویان رشته برق – الکترونیک پس از گذراندن درس اندازه‌گیری الکتریکی و آزمایشگاه فیزیک ۲ مجاز به انتخاب آن می‌شوند. دانشجویان باید در طول ترم آزمایش‌هایی در رابطه با موارد ذیل انجام دهند:

آزمایش ۱- اندازه‌گیری ولتاژ و جریان و مقاومت، توسعه حدود سنجش - خطاها

آزمایش ۲- اسیلوسکوپ و کاربرد آن

آزمایش ۳- قوانین مدار- مدارهای مقاوتی RC , RL

آزمایش ۴- آشنایی با سلف و خازن- مدارها

آزمایش ۵- القاء متقابل- ترانسفورماتور

آزمایش ۶- آشنایی با وات‌متر و کسینوس فی متر و سنجش توان در شبکه تکفاز

آزمایش ۷- سیستم سه فاز و اندازه‌گیری توان در شبکه سه فاز RLC

آزمایش ۸- مدارها

آزمایش ۹- پل‌های اندازه‌گیری

* آزمایشگاه ماشین‌های الکتریکی

در این آزمایشگاه آزمایش‌های مختلفی در ارتباط با ماشین‌های الکتریکی شامل موتورها و ژنراتورهای جریان مستقیم و متناوب و ترانسفورماتورهای تک فاز و سه فاز انجام می‌شود که دانشجویان پس از انجام آزمایش‌ها با ماشین‌های الکتریکی مورد استفاده در صنعت آشنا می‌شوند. این آزمایشگاه جزو آخرین آزمایشگاه‌های گروه برق-الکترونیک می‌باشد که دانشجویان پس از گذراندن درس ماشین‌های الکتریکی مجاز به انتخاب آن می‌باشند. آزمایش‌هایی که در این آزمایشگاه انجام می‌شوند شامل موارد ذیل می‌باشد:

۱- ژنراتور جریان مستقیم ۲- موتورهای جریان مستقیم ۳- ترانسفورماتورهای تک فاز و سه فاز ۴- موتور القایی قفسه سنجایی ۵- موتور القایی رتور سیم‌پیچی شده ۶- موتور سنکرون ۷- ژنراتور سنکرون ۸- موتور یونیورسال ۹- موتور تک فاز القایی با راه‌انداز خازنی
ضمناً این آزمایشگاه دارای امکانات بالقوه دیگری در ارتباط با الکترونیک صنعتی و کنترل نیز می‌باشد.

* آزمایشگاه مخابرات

یکی از آزمایشگاه‌های تخصصی رشته برق-الکترونیک است که در این آزمایشگاه، آزمایش‌های مربوط به سه درس تکنیک پالس، الکترونیک ۳ و مدارهای مخابراتی انجام می‌شود.

الف- آزمایشگاه تکنیک پالس:

در این آزمایشگاه که دانشجویان پس از گذراندن درس پیش نیاز مربوطه مجاز به انتخاب آن خواهند شد، با مدارهایی چون اشمیت تریگر، مولتی و بی‌راتورها و... آشنا شده و موارد کاربرد آن‌ها را فرا می‌گیرند. آزمایش‌های این قسمت عبارتند از:

۱- بررسی مدار امیتر مشترک و کلکتور مشترک با بار خازنی ۲- اشمیت تریگر ۳- مولتی و بی‌راتور بی‌استابل ۴- مولتی و بی‌راتور مونواستابل ۵- مولتی و بی‌راتور استابل تایمر شماره ۵۵۵ ۶- کار با IC ۷- انتگراتور میلر ۹- کاربرد تقویت‌کننده‌های عملیاتی در پالس-FSK- ۱۰- مدولاسیون

ب- آزمایشگاه الکترونیک ۳:

دانشجویان پس از گذراندن درس الکترونیک ۳ مجاز به انتخاب این درس می‌باشند. دانشجویان در این آزمایشگاه با مطالب پیشرفته رشته الکترونیک به صورت عملی آشنا شده و مطالبی همچون کار با تقویت‌کننده‌های عملیاتی و اسیلاتورهای سینوسی و... را فرا می‌گیرند. آزمایش‌ها عبارتند از:

آزمایش ۱- اندازه‌گیری پارامترهای تقویت‌کننده عملیاتی

آزمایش ۲- کاربردهای خطی تقویت‌کننده‌های عملیاتی (۱)

آزمایش ۳- کاربردهای خطی تقویت‌کننده‌های عملیاتی (۲)

آزمایش ۴- کاربردهای غیر خطی تقویت‌کننده‌های عملیاتی

آزمایش ۵- اندازه‌گیری پارامترهای مدار معادل هایبرید

آزمایش ۶- طراحی تقویت‌کننده امیتر مشترک و بررسی فیدبک منفی

آزمایش ۷- بررسی تقویت‌کننده‌های بیس مشترک و کلکتور مشترک

آزمایش ۸- بررسی تقویت‌کننده‌های با پهنای باند وسیع

آزمایش ۹- اسیلاتورهای سینوسی

ج- آزمایشگاه مدارهای مخابراتی

* آزمایشگاه مدار منطقی و میکرو

در این آزمایشگاه سه گروه، آزمایشگاه مدارهای منطقی و آزمایشگاه معماری کامپیوتر و آزمایشگاه میکروپروسور انجام می‌شود.

الف- آزمایشگاه مدارهای منطقی:

۱- اعداد باینری و هگزادسیمال ۲- گیت‌های منطقی ۳- ساده کردن توابع منطقی ۴- مدارهای ترکیبی ۵- مبدل‌های کد ۶- طراحی با مالتی پلکسر ۷- جمع‌کننده‌ها و تفریق‌کننده‌ها ۸- فلیپ فلاپ‌ها ۹- مدارهای ترتیبی ۱۰- شمارنده‌ها ۱۱- شیفت رجیستر ۱۲- جمع سریال

ب- آزمایشگاه معماری کامپیوتر:

در طراحی RTL و روش ASM در جلسات اول آزمایشگاه، دانشجویان با روش‌هایی همچون چارت سیستم‌های دیجیتال آشنا خواهند شد و همچنین طراحی یک سیستم باس ساده را خواهند دید و نهایتاً طراحی و پیاده‌سازی یک مینیمم سیستم پردازشی را که قابلیت برنامه‌ریزی خواهد داشت تجربه می‌کنند.

ج- آزمایشگاه میکروپروسور

* کارگاه برق

مطالب این کارگاه شامل مباحثی از برق صنعتی می‌باشد و دارای دستگاه‌هایی در این زمینه جهت آزمایش‌های گوناگون است در این کارگاه که در دسته دروس اصلی رشته برق- الکترونیک و نیز درس اختیاری رشته فیزیک قرار دارد. دانشجویان پس از آشنایی مختصر با مباحث تئوری برق صنعتی و نیز وسایلی همچون کلیدهای تک پل، دو پل، کنتور برق، کنتاکتور و... آزمایش‌های عملی ذیل را انجام خواهند داد:

- ۱- فرمینگ (مرتب کردن سیم‌های تابلوی برق) ۲- مدار کلید تک پل همراه با کنتور تک فاز ۳- مدار کلید دو پل ۴- مدار کلید تبدیل ۵- مدار فرمان کنتاکتور ساده ۶- مدار کنتاکتوری راه‌اندازی موتور سه فاز ۷- چپ‌گرد و راست‌گرد ۸- ستاره و مثلث

دانشکده مهندسی

این دانشکده در سال ۱۳۵۴ با پذیرش ۸۶ نفر دانشجو در نیم‌سال اول سال تحصیلی در مقطع کارشناسی رشته راه و ساختمان بخش مهندسی عمران تأسیس گردید. گروه مهندسی برق دانشگاه در سال ۱۳۵۵ با گرایش الکترونیک با پذیرش ۲۰ دانشجو آغاز به کار کرد و در سال ۱۳۵۶ مهندسی مکانیک به عنوان سومین رشته تحصیلی دانشگاه در دانشکده مهندسی تأسیس شد و در سال ۱۳۷۴ بخش مهندسی مکانیک اقدام به تأسیس دوره کارشناسی ارشد مکانیک در گرایش تبدیل انرژی نمود. گروه مهندسی شیمی در سال ۱۳۵۶ در مقطع کارشناسی تأسیس گردید و در مهر ماه ۱۳۵۷ با پذیرش ۴۰ نفر دانشجو فعالیت آموزشی خود را شروع نمود و به دلیل موفقیت‌های مستمری که فارغ‌التحصیلان این رشته در امتحانات کارشناسی ارشد دانشگاه‌های کشور به‌دست آوردند گروه توانست در مقطع تحصیلات تکمیلی در سال ۱۳۶۸ موفق به اخذ مجوز دوره کارشناسی ارشد گردد و همچنین در سال ۱۳۷۵ موفق به اخذ مجوز تأسیس دوره دکتری مهندسی شیمی گردیده است. گروه مهندسی مواد نیز در سال ۱۳۷۲ در دانشکده و گروه در سال ۱۳۸۱ این رشته به کارشناسی با گرایش مهندسی متالورژی ارتقا یافت. این دانشکده هم‌اکنون دارای پنج رشته در مقطع کارشناسی و سه رشته در مقطع کارشناسی ارشد و دو رشته در مقطع دکتری می‌باشد.

دوره‌های کارشناسی: ۱- مهندسی شیمی ۲- مهندسی مکانیک ۳- مهندسی برق ۴- مهندسی عمران ۵- مهندسی مواد

دوره‌های کارشناسی ارشد: ۱- مهندسی شیمی ۲- مهندسی عمران ۳- مهندسی مکانیک

دوره‌های دکتری: ۱- دکتری مهندسی شیمی ۲- دکتری مهندسی عمران

گروه‌های آموزشی:

* مهندسی شیمی

این گروه با بیش از ۲۴ سال سابقه علمی و آموزشی یکی از مراکز تربیت نیروهای متخصص مورد نیاز کشور در رشته مهندسی شیمی با گرایش صنایع شیمیایی و معدنی در مقاطع کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکترا بوده و بالاخص به عنوان یک مرکز دانشگاهی در تربیت متخصصین آشنا به مسایل و مشکلات اجتماعی و اقتصادی منطقه محروم جنوب شرق کشور نقش ارزنده‌ای داشته است و در تربیت عوامل انسانی به منظور اجرای پروژه‌های صنعتی و عمرانی و تحقق محرومیت‌زدایی رسالت بزرگی ایفا نموده است.

گروه مهندسی شیمی در سال ۱۳۵۶ با اخذ موافقت اصولی از وزارتخانه در مقطع کارشناسی مهندسی شیمی با گرایش صنایع شیمیایی و معدنی در دانشکده مهندسی شهید نیکبخت تأسیس گردید و در مهر ماه سال ۱۳۵۷ با پذیرش ۴۰ نفر دانشجو فعالیت آموزشی خود را شروع نمود. از آن زمان تا کنون این گروه مهندسی در مقطع کارشناسی ۱۰۷۶ نفر ۲۵ نفر در مراحل مختلف تحصیل خود انصراف داده و بقیه فارغ‌التحصیل شده و ۱۱ نفر نیز اخراج شده‌اند. با توجه به موفقیت‌هایی که دانشجویان گروه در آزمون‌های کارشناسی ارشد دانشگاه‌های کشور به دست آوردند گروه توانست در مقاطع تحصیلات تکمیلی از وزارت علوم و تحقیقات و فناوری موفق به اخذ مجوز دوره کارشناسی ارشد گردد و در بهمن ماه ۱۳۶۷ با پذیرش ۶ نفر دانشجو شروع به کار کرد. تا کنون در این مقطع تحصیلی ۴۲ نفر فارغ‌التحصیل شده‌اند و هم اکنون ۲۸ نفر در این مقطع در چهار گرایش زیر مشغول به تحصیل می‌باشند:

- پدیده‌های انتقال Transport phenomena

- جداسازی Separation

- سینتیک و ترمودینامیک Kinetics & Thermodynamic

- طراحی فرآیندها Process Design حاصل این تلاش‌ها علاوه بر حضور موفق فارغ‌التحصیلان این گروه در صنایع و مراکز تحقیقاتی کشور موجب ارائه تعداد زیادی مقاله علمی توسط دانشجویان و اعضا هیئت علمی در مجامع علمی و دانشگاهی کشور و کنفرانس‌های بین‌المللی و مجلات علمی معتبر گردید. نهایتاً با ارتقاء سطح کیفی و کمی اعضا هیئت علمی گروه و با تکیه بر عملکرد این گروه در مقاطع تحصیلات تکمیلی در سال ۱۳۷۵ موفق به اخذ مجوز تأسیس دوره دکتری مهندسی شیمی گردید که هم اکنون ۸ نفر دانشجوی دکتری در آن مشغول به تحصیل می‌باشند.

* عمران

دانشگاه سیستان و بلوچستان فعالی آموزشی خود را با افتتاح گروه مهندسی عمران با پذیرش ۸۶ دانشجو در رشته راه و ساختمان در مقطع کارشناسی در نیم‌سال اول سال تحصیلی ۵۴-۵۵ آغاز نمود. با گذشت بیش از ۳۰ سال ارائه خدمات آموزشی گروه مهندسی عمران توانسته است بخش اعظمی از نیازهای فنی و تخصصی استان و منطقه را در راستای تربیت انسانی برآورد سازد در حال حاضر گروه مهندسی عمران در مقطع کارشناسی در دو نوبت اول و دوم، در مقطع کارشناسی ارشد در گرایش‌های سازه و مهندسی آب و در مقطع دکتری در گرایش سازه دانشجو می‌پذیرد.

دانشکده علوم

دانشکده علوم در سال ۱۳۶۵ با تأسیس رشته ریاضی کاربردی با گرایش تحقیق در عملیات فعالیت خود را آغاز نمود و سپس در سال ۱۳۶۶ در رشته شیمی با دو گرایش محض و کاربردی اقدام به پذیرش دانشجو کرد. این دانشکده در سال ۱۳۶۸ موافقت اصولی جهت رشته‌های فیزیک کاربردی و ریاضی با گرایش کامپیوتر را اخذ نمود و تا پایان سال ۱۳۷۰ با همین سه رشته به فعالیت خود ادامه داد.

در سال ۱۳۷۱ به لحاظ ادغام دانشگاه تربیت معلم زاهدان و دانشگاه سیستان و بلوچستان رشته‌های علوم پایه آن دانشگاه به دانشکده علوم ملحق گردیدند ولی از آنجایی که امکان جابه‌جایی تجهیزات آزمایشگاهی دانشگاه تربیت معلم زاهدان وجود نداشت، لذا دانشکده علوم به دو بخش تحت عنوان دانشکده علوم (۱) مربوط به گرایش‌های دبیری در محل سابق دانشگاه تربیت معلم و دانشکده علوم (۲) مربوط به گرایش‌های محض و کاربردی در محل دانشگاه سیستان و بلوچستان تحت یک مدیریت متمرکز به فعالیت‌های آموزشی خود ادامه داد. در

حال حاضر این دانشکده با در اختیار داشتن حدود هفتاد و پنج نفر عضو هیئت علمی به تربیت قریب به ۶۰۰۰ دانشجو در پنج گروه آموزشی ریاضی، شیمی، فیزیک، زمین‌شناسی و تربیت بدنی در مقطع کارشناسی مشغول است.

گروه‌های آموزشی:

* ریاضی

گرایش‌ها:

• دبیری ریاضی

• ریاضی محض

• ریاضی کاربردی

* شیمی

گرایش‌ها:

• دبیری شیمی

• شیمی کاربردی

• شیمی محض

• شیمی گرایش آلی

• شیمی گرایش معدنی

• شیمی گرایش شیمی فیزیک

• شیمی گرایش تجزیه

* فیزیک

گرایش‌ها:

• دبیری فیزیک

• فیزیک کاربردی

• فیزیک گرایش حالت جامد

دانشکده ادبیات و علوم انسانی

دانش‌سرای عالی وابسته به دانشگاه تربیت معلم تهران در سال ۱۳۵۳ با ۸۴ نفر دانشجو در رشته‌های دبیری تاریخ، جغرافیا، زبان انگلیسی، زبان و ادبیات فارسی شروع به کار کرد.

در سال ۱۳۶۸ شورای گسترش آموزش عالی با استقلال دانش‌سرای عالی موافقت اصولی نمود و نام آن به دانشگاه تربیت معلم زاهدان تغییر یافت. در سال ۱۳۷۰ به دنبال مصوبه شورای گسترش آموزش عالی مبنی بر ادغام دانشگاه‌های تربیت معلم شهرستان‌ها در دانشگاه‌های محلی، دانشگاه تربیت معلم زاهدان در دانشگاه سیستان و بلوچستان ادغام شد و رشته‌های علوم انسانی در سال ۱۳۷۰ دانشکده ادبیات و علوم انسانی را تشکیل داد.

این دانشکده در حال حاضر ۳۰۰۰ دانشجو، ۷۰ نفر عضو هیئت علمی و ۶ گروه آموزشی دارد.

گروه‌های آموزشی:

* باستان‌شناسی

گروه باستان‌شناسی دانشکده ادبیات و علوم انسانی در سال ۱۳۷۳ مبادرت به پذیرش دانشجو در مقطع کاردانی باستان‌شناسی نمود. این گروه در سال ۱۳۷۶ با ادغام مقطع کاردانی، موفق به پذیرش دانشجو در مقطع کارشناسی گردید و متعاقباً مقطع کاردانی در دانشکده هنر حذف گردید. این گروه در حفاری‌های شهر سوخته، همدان و بمپور که با همکاری سازمان میراث فرهنگی و گردشگری کشور صورت می‌گرفت، همکاری‌های صمیمانه‌ای را داشته است. در حال حاضر دارای ۹ عضو هیئت علمی بوده که از این تعداد برخی جهت ادامه تحصیل به خارج از کشور اعزام گردیده‌اند. با توجه به گستردگی فعالیت‌های باستان‌شناسی، این گروه دارای ۲ نفر کارشناسی آموزشی و فنی می‌باشد. مقطع کارشناسی ارشد برای اولین بار در سال ۱۳۸۴ در این گروه راه‌اندازی شد و در حال حاضر دارای گرایش‌های باستان‌شناسی عمومی (کارشناسی) و باستان‌شناسی پیش از تاریخ، تاریخی و اسلامی در مقطع کارشناسی ارشد می‌باشد. همچنین دانشجویان این گروه جهت گذراندن ۲۰ واحد دروس عملی حفاری و کاوش با همکاری سازمان میراث فرهنگی به یکی از محوطه‌های باستانی اعزام می‌گردند. لازم به ذکر است دوره شبانه باستان‌شناسی نیز از سال ۱۳۸۴ به جمع دوره‌های این گروه اضافه گردید. این گروه در سال ۱۳۸۱ به بررسی و حفاری باستان‌شناسی در محوطه‌های مورد شناسایی حوزه رودخانه بمپور پرداخت که حاصل آن به صورت گزارش‌های باستان‌شناسی منتشر گردیده است.

* تاریخ

گروه تاریخ در سال ۱۳۵۳ تأسیس و آغاز به کار نمود و تا سال ۱۳۷۷ به ترتیب دانشجویان دبیری تاریخ پرداخته است. از آن سال نیز دانشجویان در رشته تاریخ محض در این گروه مشغول تحصیل می‌باشند. در حال حاضر دارای ۴۱۰ نفر دانشجوی کارشناسی و ۱۵ نفر دانشجوی کارشناسی ارشد در گرایش تاریخ ایران اسلامی می‌باشد. این رگوه برای آشنایی بیشتر دانشجویان با مسائل تاریخی علاوه بر دعوت از اساتید برجسته داخلی و خارجی و برگزاری کنفرانس‌ها و همایش‌ها، گردش‌های علمی در سطح کشوری به منظور بازدید از آثار و ابنیه تاریخی تدارک می‌بیند و تا کنون گردش‌های علمی بسیاری را تدارک دیده است.

* زبان و ادبیات انگلیسی

این گروه در سال ۱۳۵۳ تأسیس و آغاز به کار نموده و در حال حاضر این گروه دارای ۴۰۰ نفر دانشجوی کارشناسی در دو گرایش مترجمی و ادبیات انگلیسی و ۲۰ نفر دانشجوی کارشناسی ارشد در رشته زبان‌شناسی همگانی می‌باشد. این گروه دارای ۱۷ نفر عضو هیئت علمی و دو نفر کارشناسی می‌باشد.

گروه زبان انگلیسی با ۴ آزمایشگاه با کیفیت بالا مشغول سرویس‌دهی به دانشجویان دروس عمومی به تعداد تقریبی ۱۲۰۰ برای دانشکده‌های مختلف (مهندسی - علوم - اقتصاد - ادبیات هنر) در هر نیم‌سال تحصیلی می‌باشد.

* زبان و ادبیات فارسی

این گروه در سال ۱۳۵۳ تأسیس و آغاز بکار نمود. در این رگوه ۳۲۸ نفر دانشجوی کارشناسی و ۴۳ دانشجوی کارشناسی ارشد مشغول به تحصیل هستند. این گروه دارای ۱۲ نفر عضو هیئت علمی و یک نفر کارشناس می‌باشد.

* معارف اسلامی

این گروه در سال ۱۳۷۵ از گروه الهیات جدا گردید. گروه مذکور دروس عمومی (معارف اسلامی) تمام دانشکده‌های تابعه دانشگاه را سرویس‌دهی می‌نماید. این گروه دانشجوی یک کتابخانه‌ای تخصصی با ۲۰۰۰ عنوان کتاب است.

دانشکده اقتصاد و علوم اداری

دانشکده اقتصاد و علوم اداری در سال ۱۳۷۱ با پذیرش ۶۲ نفر دانشجو در رشته مدیریت دولتی آغاز به کار کرد. به تدریج رشته‌های آموزشی حسابداری در سال ۱۳۷۳ و اقتصاد با گرایش کشاورزی در سال ۱۳۷۴ و گرایش‌های صنعتی و بازرگانی به ترتیب در سال‌های ۱۳۷۵ و ۱۳۷۷ در این دانشکده راه‌اندازی گردیدند. همچنین در مهر ماه سال ۱۳۸۱ در رشته‌های علوم اقتصادی و مدیریت دولتی مبادرت به پذیرش دانشجو در مقطع کارشناسی- ارشد نموده است.

هم اکنون این دانشکده دارای ۵ رشته آموزشی و حدود ۱۵۰۰ نفر دانشجوی روزانه و شبانه در آن مشغول به تحصیل می‌باشند و اعضای هیئت علمی ثابت و مدعو ۳۰ نفر و تعداد پرسنل مجموعاً ۲۴ نفر می‌باشد. راه‌اندازی پژوهشکده مطالعات شبه قاره، وابسته به دانشگاه سیستان و بلوچستان با همکاری این دانشکده از سال ۱۳۷۸ پی‌گیری شده که تا به حال با یک گروه پژوهشی آن، وزارت مربوطه موافقت کرده است و ایجاد بقیه گروه‌های پژوهشی مورد نظر توسط دانشگاه و واحدهای زیربند در دست اقدام می‌باشد.

گروه‌های آموزشی:

* اقتصاد

این گروه در سال ۱۳۷۴ تأسیس شده و در حال حاضر دارای ۳ گرایش کشاورزی، صنعتی و بازرگانی می‌باشد. تعداد دانشجویان در مقطع کارشناسی ۷۵۰ نفر اعم از روزانه و شبانه می‌باشد. همچنین در رشته علوم اقتصادی در مقطع کارشناسی ارشد از مهر ماه ۱۳۸۱، ۶ دانشجو پذیرفته است. اعضا هیئت علمی ثابت ۶ نفر و مدعو ۸ نفر می‌باشد.

گرایش‌ها:

- اقتصاد کشاورزی
- اقتصاد صنعتی
- اقتصاد بازرگانی

* حسابداری

این گروه در سال ۱۳۷۳ تأسیس شده و در حال حاضر بیش از ۴۵۰ دانشجو در مقطع کارشناسی مشغول به تحصیل می‌باشند. اعضای هیئت علمی ثابت ۴ نفر و مدعو ۶ نفر می‌باشد.

گرایش‌ها:

- حسابداری

* مدیریت

این گروه در سال ۱۳۷۱ تأسیس شده و در حال حاضر حدود ۳۵۰ نفر دانشجو در مقطع کارشناسی اعم از روزانه و شبانه دارد. همچنین دوره کارشناسی ارشد این رشته در مهر ماه سال ۱۳۸۱، ۶ نفر دانشجو پذیرفته است. ضمناً تعدادی از اولین گروه دانشجویان فارغ‌التحصیل کارشناسی آن در شرف اخذ دکتری هستند. اعضا هیئت علمی ثابت و مدعو ۴ نفر می‌باشد.

گرایش‌ها:

- مدیریت دولتی

دانشکده هنر

دانشکده هنر در اردیبهشت ماه سال ۱۳۷۲ با تأسیس رشته‌های تحصیلی موسیقی و صنایع دستی در مقطع کارشناسی فعالیت خود را آغاز نمود و سپس در سال ۱۳۷۴ رشته نقاشی در مقطع کارشناسی و در سال ۱۳۷۶ رشته‌های حفاظت و مرمت بناهای تاریخی، مردم‌شناسی و هنرهای سنتی در مقطع کاردانی و رشته فرش در مقطع کارشناسی دایر گردیدند. دانشکده در حال پی‌گیری تأسیس رشته‌های نمایش و گرافیک و راه‌اندازی مجدد رشته موسیقی و راه‌اندازی کارشناسی ارشد رشته نقاشی و تبدیل رشته‌های کاردانی به کارشناسی است.

گروه‌های آموزشی:

* باستان‌شناسی

این رشته در ۱۳۷۴ در مقطع کاردانی تأسیس و از سال ۱۳۷۶ به مقطع کارشناسی تغییر یافته و به دانشکده ادبیات و علوم انسانی منتقل شده است.

* حفاظت و مرمت

این رشته در بهمن ماه ۱۳۷۶ در مقطع کاردانی شروع به کار نموده است و در حال حاضر دانشکده در حال پیگیری تبدیل آن به مقطع کارشناسی می‌باشد.

* صنایع دستی

رشته صنایع دستی در سال ۱۳۷۲ مجوز قطعی گرفت و در سال ۱۳۷۳ به عنوان اولین رشته در دانشکده هنر شروع به جذب دانشجو نمود. تعداد دانشجویان در آن سال ۹ نفر بود. مشکل اساسی در این رشته کمبود امکانات و استاد بود که کمبود استاد با دعوت اساتید مجرب از دانشگاه‌های دیگر جبران شد.

* فرش

رشته کارشناسی فرش در سال ۱۳۷۵ تصویب گردید و در سال ۱۳۷۶ شروع به جذب دانشجو نمود. در سال‌های اول با توجه به کمبود امکانات و نبود استادهای متخصص از اساتید پروازی استفاده گردید ولی کم از تعداد آن‌ها کم گردید و از اساتید متخصص موجود در استان استفاده شد. ولی همچنان با کمبود استاد مواجه است و از حضور دو استاد پروازی جهت دروس تخصصی استفاده می‌شود.

* مردم‌شناسی

این رشته در بهمن ماه ۱۳۷۶ در مقطع کاردانی شروع به کار نموده است و در حال حاضر دانشکده در حال پیگیری تبدیل آن به مقطع کارشناسی می‌باشد.

* نقاشی

رشته نقاشی در سال ۱۳۷۴ در مقطع کارشناسی راه‌اندازی گردید.

مرکز آموزش عالی ایرانشهر

دانشکده تربیت دبیر ایرانشهر در مهر ماه سال ۱۳۷۳ تأسیس شد و فعالیت خود را با پذیرش دانشجو در رشته زبان و ادبیات فارسی آغاز نمود. این دانشکده در حال حاضر با در اختیار داشتن ۱۸ نفر عضو هیئت علمی ثابت به ترتیب ۵۳۰ دانشجو در سه گروه آموزشی مشغول است. مرکز آموزش عالی ایرانشهر فضایی با حدود ۲۰۰۰ متر مربع زیربنا شامل فضاهای اداری آموزشی و آزمایشگاهی را در اختیار دارد که ده کلاس درس و آزمایشگاه‌های زبان و فیزیک از جمله آن‌ها هستند.

دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی

گروه‌های آموزشی:

* تربیت بدنی

گرایش‌ها:

* تربیت بدنی و علوم ورزشی

* دبیری تربیت بدنی و علوم ورزشی

* روان‌شناسی

* علوم تربیتی

دانشکده علوم زمین و جغرافیا

گروه‌های آموزشی:

* جغرافیا

* زمین‌شناسی

گرایش‌ها:

* زمین‌شناسی محض

* آب‌شناسی

دانشکده کشاورزی و منابع طبیعی

این دانشکده در سال تحصیلی ۸۵-۱۳۸۴ اولین فعالیت آموزشی خود را با گشایش دو رشته کاردانی به نام‌های تکنولوژی تولیدات گیاهی و تولید و بهره‌برداری گیاهان دارویی و معطر، آغاز نمود. پس از آن با تلاش‌ها و پیگیری‌های مستمر مدیریت دانشکده و مساعدت‌های مجدانه جناب آقای دکتر اکبری ریاست محترم دانشگاه در نیم‌سال دوم سال تحصیلی ۸۵-۸۴ طی مجوز صادره به شماره ۲۲/۲۵۱۰ مورخ ۸۵/۲/۲۵ از جانب مقام عالی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری از آموزشکده ره دانشکده تغییر وضعیت یافت و با اخذ مجوز دایر شدن مقطع کارشناسی رشته مهندسی کشاورزی گرایش ترویج و آموزش کشاورزی گامی دیگر در تأمین نیروهای متخصص مورد نیاز منطقه محروم برداشت.

دانشکده الهیات

گروه‌های آموزشی:

* الهیات

این گروه در سال ۱۳۶۸ تأسیس گردید. در حال حاضر دارای ۵۰۰ نفر دانشجوی کارشناسی، ۷ نفر کارشناسی ارشد در دو گرایش فقه و حقوق اسلامی - فلسفه و حکمت اسلامی می‌باشد. گروه الهیات در سال تحصیلی ۸۶-۸۵ در گرایش علوم قرآن و حدیث پذیرش دانشجو خواهد داشت.

پژوهشکده‌ها:

مرکز مطالعات شبه قاره:

در راستای راهبردهای جدید وزارت علوم تحقیقات و فناوری در جهت گسترش ارائه خدمات و فعالیت‌های علمی و تحقیقاتی در ارتباط با شبه قاره و آسیای جنوبی از یک طرف و همجواری استان سیستان و بلوچستان با کشورهای شبه قاره و همچنین احساس نیاز دستگاه‌های دولتی و غیر دولتی در استان و کشور از طرف دیگر، مرکز مطالعات شبه قاره در سال ۱۳۸۱ به دنبال سفر هیئت رئیسه دانشگاه س و ب برای بررسی مراکز دانشگاهی و تحقیقاتی هندوستان و با هدف بسترسازی انجام طرح‌های پژوهشی کلان در سطح منطقه شامل ایران، شبه قاره و آسیای جنوبی و ارائه خدمات علمی و راهبردی به نظام و جامعه تأسیس گردید.

به دنبال ترسیم و تعقیب اهداف فوق مرکز مطالعات شبه قاره دانشگاه سیستان و بلوچستان پس از اخذ موافقت اصولی گروه فرهنگ و تمدن از وزارت علوم، تحقیقات و فناوری فعالیت‌های پژوهشی و اداری خود را از دو سال قبل آغاز نموده است. در حال حاضر اقدامات لازم برای دریافت موافقت قطعی گروه فرهنگ و تمدن و اخذ مجوز اصولی گروه اقتصاد و بازرگانی انجام گرفته و پیگیری دریافت موافقت اصولی گروه تاریخ و روابط بین‌الملل و در نهایت گروه علوم و فنون این مرکز در دست مطالعه است.

فعالیت‌های این مرکز از بدو تأسیس تا کنون علاوه بر انجام تحقیقات و طرح‌های پژوهشی کوچک و پاره‌وقت، تلاش برای تهیه طرح توجیهی و مقدمات امضا قرارداد ۸ مورد پروژه پژوهشی از طریق ماده ۱۰۲ قانون برنامه سوم مو ۵ مورد طرح تحقیقاتی از طریق شورای پژوهشی دانشگاه بوده است که تا کنون ۳ مورد از این پروژه‌ها به تصویب رسیده و مراحل اداری در جهت تصویب بقیه پروژه‌های در جریان می‌باشد.

پژوهشکده علوم زمین و جغرافیا

بنا به ضرورت مطالعات و تحقیقات جغرافیایی و علوم زمین، خصوصاً در محدوده جنوب شرق ایران و استان سیستان و بلوچستان به لحاظ بکر بودن این گونه مطالعات در منطقه و با توجه به ضرورت‌های علمی و پژوهشی دانشگاه سیستان و بلوچستان به عنوان دانشگاه مادر در این منطقه و به منظور رفع نیازهای تحقیقاتی و پژوهشی در زمینه مسائل زمین‌شناسی، معدن، کانی‌شناسی، اقلیم، ژئومورفولوژی، هیدرولوژی، مطالعات شهری، مطالعات روستایی، مطالعات ناحیه‌ای، جغرافیای سیاسی و مطالعه مرزها، صنعت توریسم، مطالعات جمعیتی و بهره‌گیری از نتایج حاصل از آن در توسعه منطقه‌ای که یکی از اهداف عمده محرومیت‌زدای توسعه مناطق محروم در نظام جمهوری اسلامی ایران می‌باشد، پژوهشکده علوم زمین و جغرافیا از سال ۱۳۸۰ فعالیت‌های پژوهشی خویش را در این دانشگاه آغاز نموده و با اخذ مجوز از شورای عالی گسترش وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در سال ۱۳۸۲ و با تصویب سه گروه پژوهشی شامل:

۱- گروه پژوهشی برنامه ریزی محیطی و توسعه پایدار ۲- گروه پژوهشی برنامه‌ریزی ناحیه‌ای و امور مرزها ۳- گروه پژوهشی اکتشاف و منابع، عملاً طرح‌ها و پروژه‌های مطالعاتی و پژوهشی در این پژوهشکده با اهداف ذیل تعمیق یافته و ابعاد متنوعی به خود گرفت که این اهداف عبارتند از:

الف- همگامی و هماهنگی با اهداف وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و رسالت‌های جدید این وزارتخانه

ب- ایجاد هماهنگی هر چه بیشتر بین جنبه‌های نظری و تحقیقاتی علوم زمین‌شناسی و جغرافیا

پ- مطالعه‌ی جامع زمین‌شناسی و جغرافیایی سیستان و بلوچستان و مشارکت فعال در مطالعات و برنامه‌ریزی ملی و منطقه‌ای.

ت- مطالعه توانمندی‌های منطقه‌ای سیستان و بلوچستان و کشورهای همسایه همچون پاکستان و افغانستان، حوزه خلیج فارس، آسیای میانه و اقیانوس هند، به منظر بهره‌گیری از آن در برنامه‌ریزی و توسعه منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای.

در این راستا هم‌اکنون این پژوهشکده ۳۰ طرح پژوهشی با اعتباری بالغ بر ۳/۵ میلیارد ریال را به اتمام رسانده و یا در دست اجرا داشته و ده‌ها طرح پژوهشی نیز در مرحله عقد قرارداد در دست بررسی دارد.